

liggende, som vi, naar det lægges i Ministeriets Haand, ikke let ville faae tilbage.

Monrad: Jeg troer, at det idetmindste ikke er høfligt, naar den ærede Rigsbogsmand (Høgsbro) siger, at jeg skifter Anskuelse med Plads; det har jeg paa ingen Maade nogen- sinde vedkjendt mig. Han har her brugt en Anthynding, som under Skolesagen er kommet fra et æret Medlem, og som berøer paa en com- plet Misforstaaelse. Min Mening var netop, at dersom jeg var vedblevet at være Minister, vilde jeg have været nødt til at gaae til Rigs- dagen, men jeg erkjender tillige, at den nuvæ- rende ærede Minister, ifølge sin Stilling til alle de Sagkyndige, ikke behøver at gjøre det. Man afgjør ikke Sagen ved at fremsføre saa- danne Beshyldninger mod dem, der have afvi- gende Meninger. Jeg maa paa det Bestem- teste gjøre Indsigelse mod, at § 83 forstaaes faaledes, som det ærede Medlem nu sagde; det vilde være den største Ulykke, der kunde ramme os, dersom Anerkjendelsen af alle Troes- samsfund skulde stee ved Lov, thi enten maatte vi derved tilintetgjøre al Religionsfrihed, eller ogsaa maatte vi udsætte det borgerlige Sam- fund for store Forstyrrelser. Vi kunne give dem Tilladelse til at samle sig og kalde sig, hvad de ville, men de træde ikke i Forhold til det borgerlige Samsfund, førend de have faaet Gyldighed ved Anerkjendelse. Jeg vil forøv- rigt bemærke, at denne Paragraph allerede har affødt en meget vigtig Lov, hvis Datum jeg ikke erindrer, om denne Sag. — Med Hensyn til, hvad den ærede Rigsbogsmand, der sidder skraas overfor (P. Olsen), udtalte, skal jeg bemærke, at det naturligtvis ikke er min Me- ning, at den motiverede Dagsorden skal have været overvæiet i 4 Aar; en motiveret Dags- orden kommer altid bagpaa, men selve det, der udtales i den motiverede Dagsorden, har været Gjenstand i over 4 Aar for de ærede Herrer's Overveielse, og Enhver har i den Henseende taget sit Standpunkt. Der er ikke Tale om, at Rigsdagen ikke den Dag imorgen skulde kunne tage et saadant Lovforslag under Over- veielse, og jeg vil for mit Vedkommende sige, at dersom denne Sag ikke bliver ordnet admi- nistrativt, skal jeg stemme for et Lovforslag, der

bliver indbragt ad privat Vej. Naar man har villet vise, hvor store Banfælgigheder, det havde, at faae Noget afgjort ad Lovgivningsveien, efterat det først var ordnet administrativt, saa beber jeg de ærede Herrer erindre, hvorom det har gjældt, naar jeg fra min Side har gjort stærk Modstand i saa Henseende. Dette har været Tilfældet, naar Administrationen først har ordnet Noget, og den lovgivende Magt saa bag- efter kom og vilde give omtrent de samme Be- stemmelser ad Lovgivningsveien. Dersom Re- gjeringen ad administrativ Vej anerkjender dette Samsfund, og der saa indkom et privat Lovfor- slag, som vilde gjøre det Samme ad Lovgiv- ningsveien, er det naturligt, at der maatte rei- ses Modstand derimod, thi dette vilde være en Underkjendelse af Administrationen; men der- som man derimod om et andet lignende For- hold indbringer et Lovforslag, da troer jeg al- deles ikke, at denne Tilkjendegivelse fra Thin- gets Side, nemlig at det vedtager den motive- rede Dagsorden, kan lægge nogenfomhelst Hin- dring i Veien for dets Fremme. Jeg anseer det for ønskeligt, at man ikke blander sig ind i den Slags Sager, som ere overordentlig van- fælige for en lovgivende Forsamling at over- see, men at den har Retten dertil, skal jeg al- drig andet end erkjende.

Høgsbro: Maaskee jeg blot maa be- mærke til det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), at det ikke har været min Tanke at rette nogenfomhelst personlig Be- shyldning mod ham, og at jeg navnlig ikke har sigtet til de Ytringer, han omtalte, der vare saadane fra den ærede Rigsbogsmand her i min Nær- hed (Wille), men at de Ytringer, jeg har sigtet til, vare nogle, han selv havde brugt, da han stod ved Ministerbordet. Jeg erindrer meget tydeligt, at han da engang sagde, at han slet ikke vilde skamme sig ved, at han, efterat være kommen i den Stilling, forandrede de Anskuelser, han havde dengang, han blot var Medlem af Rigsdagen. Jeg har heller ikke sagt, at der nødvendig for hvert enkelt Sam- fund skulde gives en særlig Lov, som aner- kjendte det. Naar jeg talte derfor, har jeg kun talt for det som noget midlertidigt, indtil vi maaskee fik en Lov, som i Almindelighed